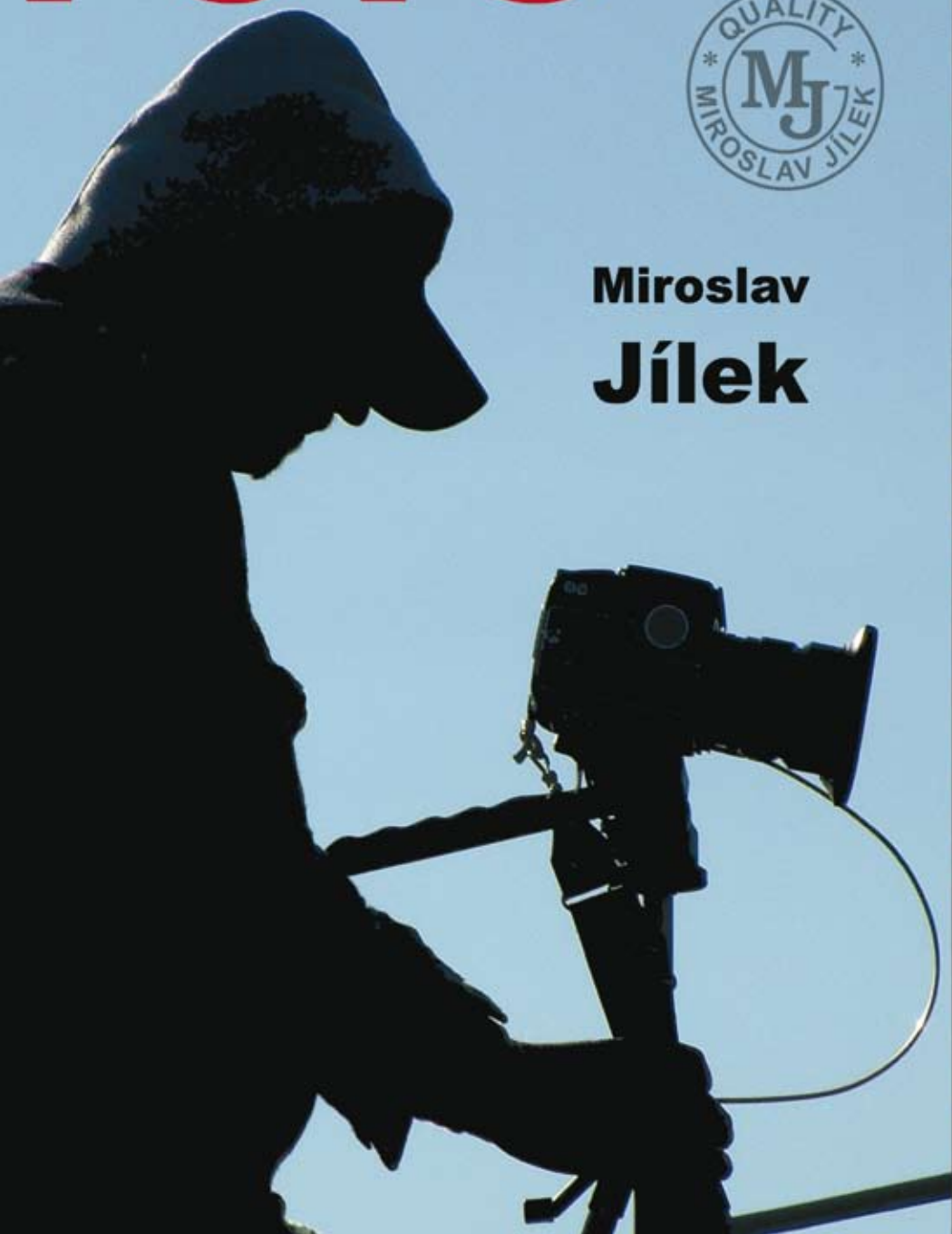

FOTO RÁDCE

Miroslav
Jílek

Fotorádce je publikace o základních pravidlech pořizování snímků a také o zpracování černobílé fotografie. Jedná se o učebnici, ve které jsou uvedena základní historická data, nejznámější autoři, rozdělení a popisy přístrojů, druhů fotografie, materiálů a různých fotografických technik. Publikace je zaměřena na praktické rady včetně postupů a důležitých informací, které se dají velice obtížně obstarat.

Věříme, že Fotorádce pro Vás bude užitečným přínosem a bude pro Vás víc než knihou.

Generální sponzor
Fotomaterial.cz
Jungmannova 28 / 747
110 00 Praha 1
Tel: +420 720 536 530
www.fotomaterial.cz

www.fotomaterial.cz

FOTORÁDCE

Miroslav Jílek

FOTORÁDCE

Miroslav Jílek

1. vydání, 2008

Fotomaterial.cz

110 00 Praha 1, Jungmannova 28/747

Tel: +420 720 536 530 / E-mail: info@fotomaterial.cz

www.fotomaterial.cz

Tisk a vazba: Tiskárna VISIT

© Miroslav Jílek

Všechna práva vyhrazena

ISBN 978 - 80 - 254 - 3012 - 5

(tištěná verze)

ISBN 978 - 80 - 904907 - 2 - 7

(elektronická verze)

FOTOMATERIAL.cz

V
š
e

p
r
o

V
a
š
i

F
o
t
o
k
o
m
o
r
u

FOMA

ILFORD

FUJI

KODAK

ACTIV

AP

CeWe

FILMY

- o 2 x 8 mm (standard)
- o 2 x 8 mm (DS8)
- o 16 mm
- o 35 mm
- o SVITKOVÉ FILMY
- o PLOCHÉ FILMY
- o RENTGENOVÉ FILMY
- o TECHNICKÉ FILMY

FOTOPAPÍRY

- o BARYTOVANÉ PAPIROVÉ
- o LAMINOVANÉ POLYETYLE-
NEM (RC)
- o FOTOGRAFICKÁ EMULZE

CHEMIE

- o VÝVOJKY
- o PŘERUŠOVAČE
- o USTALOVAČE
- o SMÁČEDLA
- o TÓNOVAČE
- o RTG

DOPLŇKY

- o STATIVY
- o VÝVOJNICE
- o MISKY
- o ŘEZAČKY

Fotomaterial.cz
Jungmannova 28 / 747
110 00 Praha 1
Tel: +420 720 536 530
www.fotomaterial.cz

Po – Pá
10.00 – 18.00

www.fotomaterial.cz

FOTOMATERIAL.cz

**MATERIÁLY PRO TISKÁRNY
NA TEPELNÉ
A PIEZOELEKTRICKÉ
BÁZI**

INK JET

**BARVY PRO INKOUSTOVÉ
TISKÁRNY K RUČNÍMU PLNĚNÍ**

úspora až 80% !!!

**V
š
e

p
r
o

V
á
š

D
i
g
i
t
á
l
n
í

t
i
s
k**

**Fotomaterial.cz
Jungmannova 28 / 747
110 00 Praha 1
Tel: +420 720 536 530
www.fotomaterial.cz**

**Po – Pá
10.00 – 18.00**

OBSAH

OBSAH	7
Úvod	9
TEORIE I.		
Historické události	12
Fotografie a její dělení	18
Hlavní směry	19
Umělecká hnutí	22
Světová fotografie	23
Česká fotografie	27
TEORIE II.		
Fotografický přístroj	33
Objektivy	36
Světlo	39
Atelier	42
Fotokomora	45
TEORIE III.		
Koncepce fotografie	51
Zásady při fotografování	54
Zátiší	55
Krajina	57
Architektura	59

Portrét	61
Akt	63
Dokument	65
Mikro a Makro fotografie	67
 PRAXE I.		
Materiály	71
Materiály – uložení	73
Materiály – chemie	76
Filtry – fotoaparát	82
Filtry – fotokomora	85
Multigradační hlavy	86
Digi lab	87
 PRAXE II.		
Vyvolávání negativní	91
Vyvolávání pozitivní	96
Chyby – Problémy – Rady	103
Recepty chemických lázní	108
Pasparty	112
 PRAXE III.		
Fotogram	117
Luminografie	118
Strukáž	119
Techniky snímání obrazu	122
Tónování	124
Sabatierův efekt	126
Fotografická emulze	128
Slaný proces	133
Van Dyke	136
 PRAKTICKÁ CVIČENÍ		
Praktická cvičení	141
Použitá literatura	147

Úvod

Kresba světla a stínů tvořených soustavou čoček zvětšovacího přístroje, která dopadá na fotografický papír a v chemii vytváří tajemným kouzlem stříbrný obraz reality, mě stále fascinuje. Vzít do rukou fotoaparát a začít tvořit je pro mne nejen vášní, ale i možností, jak si v této uspěchané době odpočinout. Při hledání motivu, toho nejlepšího záběru nebo správně dopadajícího světla se okolo mě zastaví čas. Mozek se v tu chvíli přestane zabývat každodenními starostmi a upne se jen na daný problém s kompozicí. Ne nadarmo se říká, že dokonalé zvládnutí černobílé fotografie je tím nejdůležitějším základním kamenem celé fotografické tvorby. Zde nemáte možnost spravit špatnou kompozici barvou nebo dalším rozměrem. Zde musí být vše dokonalé již při stisku spouště. Tak dokonalé jako vy sám.

Fotografuji již 25 let a za tu dobu jsou pro mě některé věci takovou samozřejmostí, že nad nimi ani nepřemýšlím. Několikrát jsem se ale nad nimi zamyslet musel, ne proto, že bych je chtěl snad zpochybnit, ale proto, že se mě na tyto záležitosti poslední dobou ptá čím dál více mladých začínajících fotografů.

Absence knihy zabývající se černobílým procesem je markantní. Stále je spousta nadšenců i začínajících umělců, kteří se chtějí černobílou fotografií zabývat nebo se alespoň naučit základy pro správnou kompozici snímku, ale nemají potřebné informace.

Proto jsem se rozhodl sestavit nejčastější dotazy a k nim odpo-

vědi tak, aby byly po ruce všem zájemcům. Dlouho jsem přemýšlel, co by kniha měla obsahovat a jak by měla vypadat. Nakonec jsem se rozhodl pro jednoduchou a praktickou osnovu, ve které je obsažena historie, nejdůležitější technická data, popisy technik, praktické rady a cvičení. Celá kniha je pojatá jako kompaktní tvůrčí učebnice fotografie, ve které jsou na jedné straně teoretické statě a na straně druhé čistě praktické rady, jak docílit požadovaných výsledků. Kombinace informací pro všechny zvědavé a toužící po vědění.

Nyní mi již nezbyvá než vám popřát, abyste zde našli vše, co hledáte, a uvedené rady vám pomohly ve vaší tvůrčí práci.

Závěrem bych ještě velice rád poděkoval všem, kteří mi pomáhali a podporovali při tvorbě této knihy. Zejména bych rád poděkoval za neocenitelnou pomoc Mgr.Magdě Strakové, Mgr.Vítězslavu Krejčímu, Martině Vlkové, Marii Těšitelové, Markétě Valachové, Janu Veselému, Ing.Martinu Táborskému, Ing.Miroslavu Bílému, JUDr.Karlu Šturmovi a Janu Fidlerovi.

Dobré světlo!

Miroslav Jílek

TEORIE

I.

Historické události

1342 – Poprvé je popsáno zařízení camery obscury.

1519 – Italský malíř a vynálezce Leonardo da Vinci nakreslil celý systém camery obscury.

1614 – Anglický alchymista Fabricius odhaluje citlivost chloridu stříbrného na světlo.

1725 – Německý lékař Johann H. Schulze (1687–1744) zjišťuje světlocitlivost směsi stříbra – práškové křídly a dusičnanu stříbrného, získaného rozpouštěním stříbra v kyselině solné.

1777 – Švédský chemik Karl W. Scheele (1742–1786) odhaluje, že chlorid stříbrný je nejcitlivější k modrofialové části spektra.

1816 – Francouz Joseph Nicéphore Niepce (1765–1833) objevuje citlivost u asfaltových vrstev nanesených na různé podklady, neosvětlená místa následně smývá směsí levandulového oleje a petroleje.

1826 – Pohled z okna na dvůr – nejstarší dochovaná fotografie pořízená Niepcem po osmihodinové expozici na cínovou desku s vrstvou asfaltu. Nyní je zařazena v Gernsheimově sbírce na Texaské univerzitě v Austinu – USA.

1827 – Francouz Louis Jacques Mandé Daguerre (1787–1851) použil k zachycení obrazu jodidu stříbrného.

1829 – Uzavření smlouvy o spolupráci na výzkumu v oblasti fotografie mezi Niepcem a Daguerrem.

1835 – Angličan William Henry Fox Talbot (1800–1877) použil k fotografování papír napuštěných chloridem stříbrným, čímž

dostal negativy pro následné kopírování jakéhokoliv množství pozitivů.

1837 – Daguerre vypracoval postup pro zachycení obrazu a jeho ustálení. Měděné desky potažené vrstvou jodidu stříbrného vyvolal v rtuťových parách a následně ustálil v roztoku kuchyňské soli.

1839 – 7. ledna je ve francouzské Akademii věd veřejně vyhlášen vynález daguerrotypie.

1839 – 19. srpna je slavnostně vynález daguerrotypie předán veřejnosti. Toto datum se zároveň považuje za počátek fotografické éry.

1839 – Francouz Hippolyte Bayard (1801–1887) používá úspěšně k přímému fotografování papír napuštěný chloridem stříbrným. Koná se první veřejná výstava fotografií.

1840 – Slovenský rodák Josef Maxmilián Petzval (1807–1891) vypočítává tříčočkový objektiv se světelností 1:3,4.

1841 – Talbot získává patent na kalotypii později přejmenovanou podle svého objevitele na talbotypii.

1841 – Firma Voigtländer začíná se sériovou výrobou objektivů podle Petzvalových výpočtů.

1844 – The Penci of nature (Tužka přírody) – první ilustrovaná knížka vydaná W. H. F. Talbotem.

1847 – Vynález skleněného negativu s albuminovou vrstvou Francouzem Claude F. A. Niepce de Saint-Victora (1805–1870)

1850 – Francouz Louis A. B. Edvard (1802–1872) používá papíry s albuminovou vrstvou.

1851 – Angličan Frederick Scott Archer (1813–1879) vynalézá kolodiový mokký proces. Skleněná deska natřená kolodiovou suspenzí jodidu a bromidu amonného se máčí v roztoku dusičnanu stříbrného a exponuje se ještě vlhká. Následně se vyvolává kyselinou gallovou a ustaluje thiosíranem sodným.

1853 – Podle návrhu z roku 1849 Sira Davida Brewstera (1781–1868) je sestaven první stereoskopický fotoaparát.

1853 – V Londýně je založena Královská fotografická společnost – The Royal Photographic Society.

1855 – Vynalezen uhlotisk.

- 1856 – Vynález Suché kolodiové desky R.H.Norrisem.
- 1858 – Francouz G.F.Tournachon - Nadar (1820–1910) pořizuje první letecké fotografie.
- 1861 – Angličan Sir James Clerk Maxwell (1831–1879) objevuje základní principy aditivního postupu při zpracování barevné fotografie.
- 1861 – Angličan William England vynalézá šterbinovou závěrku.
- 1868 – Francouzi Louis Ducos du Hauron (1837–1920) a Charles Cros (1842–1888) si nechávají patentovat základní princip subtraktivního způsobu barevné fotografie.
- 1868 – Čech Jakub Husník (1837–1916) vynalézá světlotisk.
- 1871 – Angličan Richard Leach Maddox (1816–1902) uveřejňuje způsob výroby suchých desek s bromidem stříbrným rozpuštěným v želatině.
- 1873 – Němec Hermann Wilhelm Vogel (1834–1898) zjišťuje možnosti senzibilace citlivých vrstev k zelenému světlu.
- 1873 – New Yorkský list Daily Graphic uveřejnil první polotónovou reprodukci fotografie.
- 1883 – H. E. Farmer uveřejňuje předpis na zeslabovací a zesilovací lázeň.
- 1887 – Američan Hannibal Goodwinn (1822–1900) vypracovává postup pro odlévání celuloidových folií.
- 1887 – George William Eastman (1854–1932) uvádí na trh první fotoaparáty na svitkové filmy značky Kodak.
- 1889 – Založení Klubu fotografů-amatérů v Praze (ČKFA Nekázanka).
- 1890 – Zahájení edice prvního československého fotografického časopisu Fotografický věstník.
- 1891 – Francouz narozený v Lucembursku Gabriel Lippmann (1846–1921) objevuje metodu reprodukce všech barevných polotónů, za což v roce 1908 obdrží Nobelovu cenu.
- 1893 – V Hamburku byla uspořádána první mezinárodní výstava umělecké fotografie.
- 1893 – Klub fotografů-amatérů ČKFA začíná vydávat svůj vlastní fotografický měsíčník Fotografický obzor.

1895 – Němec Wilhelm Konrad Röntgen (1845–1923) objevuje X paprsky, které dnes nesou jeho jméno.

1897 – V Čechách se koná první výstava fotografií pořádaná ČKFA na pražském Žofíně.

1899 – Němec Valentin Linhof získává patent na celkový fotografický přístroj.

1902 – Paul Rudolph navrhuje objektiv Tessar. V témže roce je spuštěna jeho výroba v Zeissových závodech.

1905 – Vynález olejotisku.

1906 – Britskou firmou Wratten & Wainwright Ltd. jsou na trh dodávány první panchromatické desky citlivé na celé viditelné světelné spektrum.

1907 – Vynález bromolejotisku.

1921 – V Praze je založena Státní grafická škola – první fotografické oddělení bylo vedeno Karlem Novákem.

1921 – Založena první tuzemská firma fotochemické výroby FOTOHEMA v Hradci Králové.

1924 – Zahájena první sériová výroba fotoaparátů na kinofilm LEICA.

1929 – Na trh je dodána první dvouoká zrcadlovka značky ROLLEIFLEX.

1931 – Založena agentura Press Photo Service v Praze.

1933 – Založena první tuzemská firma vyrábějící optické přístroje – MEOPTA v Přerově.

1936 – Výroba prvního třívrstvého inverzního filmu Agfacolor vyvolávaného v jedné vývojce.

1937 – Firma Agfa vypracovala první postup pro barevný proces v systému negativ – pozitiv.

1939 – V Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze je uvedena výstava „Sto let české fotografie“.

1940 – V New Yorku je v Muzeu moderního umění založeno oddělení fotografie.

1947 – V Praze vzniká ve spolku výtvarných umělců Mánes fotografická sekce.

1951 – V Saarbrückenu je Ottou Steinerem uspořádána první výstava Subjektivní fotografie.

1955 – V Holandsku byla uspořádána první výstava World Press Photo.

1967 – Frank Wanlanss vynalézá a patentuje snímač CMOS.

1967 – Filmová fakulta AMU v Praze oficiálně otevírá samostatné studium fotografie.

1969 – Geroge Smith a Willard Boyle vynalezli první snímače CCD pro snímání digitálního záznamu.

1972 – Willis Adcock patentuje první digitální fotoaparát.

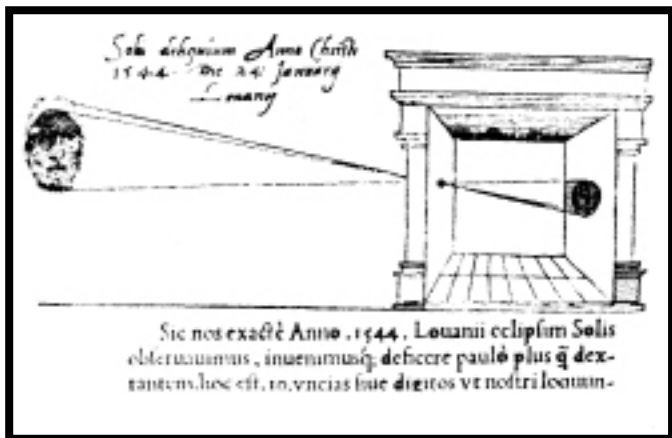
1974 – Firma Kodak pořídila první digitální fotografii.

1975 – Filmová fakulta AMU v Praze zakládá samostatnou katedru fotografie vedenou profesorem Jánem Šmokem.

1977 – V Belgii vzniká Evropská společnost pro dějiny fotografie.

1981 – Společnost SONY vyrábí první digitální fotoaparáty se snímačem CCD.

1994 – Na trh je uveden první komerčně šířený digitální fotoaparát Apple QuickTacke 100.

Nejstarší vyobrazení Camery obscury z knihy Gemma Frisia „De radio astronomico et geometrico liber“ z roku 1545.

Joseph N. Niepce

Pohled z okna

Nejstarší docho-
vaná fotografie

James C. Maxwell

Tartanová stuha

Nejstarší barevná
fotografie.

Wilhem K. Röntgen

Ruka s prsteny

Jeden z prvních X-ray (RTG)
snímků.

Fotografie a její dělení

Informativní

Maximálně se shoduje s realitou a svým záznamem podává fakticky použitelné informace.

Emotivní

Snaží se v divákovi svým ztvárněním vyvolat specifický emoční stav.

Paměťovou

Její cíl je jednostranné vyvolání paměťových vzpomínek autora.

Mechanickou

Fotografie pořízená plně automaticky bez zásahu autora nebo ve spektru, které není pro lidské oko viditelné.

Hlavní směry ovlivňující fotografickou tvorbu

Abstraktivismus

je směr, ve kterém umělec jednostranně rozvíjí své subjektivní představy. Nezobrazuje skutečnost, ale její odraz zaznamenaný uměleckými smysly a prostředky. Jde především o nefigurativní, abstraktní malířství a sochařství. Jeho počátky se datují kolem roku 1910.

Představitelé: V. Kandinskij

Dadajismus

je umělecký směr využívající náhody. Principem je vytvoření nesmyslných souvislostí, které se vymykají racionálnímu myšlení, a přesto v sobě skrývají hloubku skrytého sdělení. Snaží se o rozbití obsahu i formy. Vznikl za první světové války jako protest proti nesmyslnosti bojů na západních frontách.

Představitelé: M. Ray, S. Dalí, M. Ernst, H. Arp, R. Hausmann, J. Crotti

Funkcionalismus

je stěžejním mezinárodním směrem evropské avantgardy zasahujícím do všech uměleckých odvětví. Jeho základním kamenem je pravidlo, že forma následuje funkci. Původní architektonický směr překročil nepsané hranice a stal se způsobem myšlení, ve

kterém je architektura považována za jádro veškerého dění ať už ve smyslu biologickém, sociálním, ekonomickém, psychickém nebo technickém.

Představitelé: A. Loos, L. Corbusier, L. M. van de Rohe, L. Sullivan

Futurismus

je směr vyzdvihující techniku a technickou industriální společnost. Základními prvky futurismu jsou pohyb, rychlost, síla a destrukce. Snaží se odpoutat od tradičního zažitého způsobu života. Zcela zavrhuje předindustriální společnost a její mocenské uspořádání. Vznikl v Itálii, ale ve stejné době se objevuje i v Rusku.

Představitelé: F. T. Marinetti, U. Boccioni, V. V. Majakovskij, S. K. Neumann

Kubismus

je převážně malířským a sochařským směrem. Název je odvozen od latinského slova cubus, které znamená krychle. Jeho hlavním znakem je snaha zpodobňovat věci pomocí geometrických ploch a tvarů, postupným skládáním umělcových myšlenek v různých dimenzích.

Představitelé: J. Čapek, P. Picasso, J. Lipchitz, V. Špála, F. Wotruba, O. Kubín, J. Gočár, G. Steinová

Modernismus

vyzdvihuje barvu a tvar. Potlačuje materialismus a spěje k vnitřnímu sebepoznávání. Snaží se o revoluci v myšlení, odsuzuje kýč a konzumní společnost. Často kombinuje lidové tradice s novými metodami a směry. Vrcholu dosáhl modernismus v období mezi světovými válkami.

Představitelé: F. Zappa, K. Malevich, T. S. Eliot,

Surrealismus

je směr kombinující prolínání imaginace a skutečnosti, neslučitelných realit a názorů. Vznikl v roce 1924 v pařížské dadaistické skupině jako návazný pokračující směr dadaismu. Od něj se liší především obsáhlejším rozsahem a schopností reagovat svou formou na umělecké, filozofické a společenské otázky dané doby.

Představitelé: A. Breton, K. Teige, J. Štýrský, P. Boucher, A. McBean, S. Dalí

Piktorialismus

je čistě fotografický směr, který usiloval o přiblížení fotografie k malířství a grafice. Název byl odvozen od první souhrnné práce „Pictorial Effect in Photography“ od autora H. P. Robinsona. Samotný směr vznikl kolem roku 1885 a největšího rozmachu dosáhl na počátku 20. století, poté byl postupně vytlačen modernismem.

Představitelé: F. Drtikol, J. Krupka, R. Demachy, H. P. Robinson, C. H. White, W. Weiner, D. P. Kallmusová, H. Henneberg.

Hugo Henneberg (1863 -1918); Motiv z Pomořanska

Umělecká hnutí

Avantgarda

je kulturní a umělecké hnutí vzniklé spontánně v první polovině 20. století. Představuje průkopnickou tvorbu ve vývoji moderního umění, které je poslední vývojovou fází novodobého umění. Jejím hlavním znakem je odmítání sociální nespravedlivosti. Zabývá se také experimentováním a hledání nových obsahů a forem. Je členitou a různorodou směsicí kombinací všech uměleckých směrů. Inspiruje se vědou, technikou, životním rytmem nebo novými formami velkoměstského života. Většinu těchto podnětů však přijímá v radikální podobě. Spousta avantgardních umělců se slučovala do tvůrčích skupin, z nich jsou známé například Bauhaus nebo Devětsil.

Jidřich Štýrský
(1899-1942)

bez názvu

1934

Světová fotografie

Diane Arbusová (1923–1971)

Americká fotografka zabývající se portrétováním lidí z okraje společnosti

Nejprve fotografovala módu pro obchodní domy. V roce 1958 se vzdala této lukrativní komerční fotografii a začala dokumentovat lidské osoby, které se nějakým způsobem ocitly na okraji lidské společnosti. V její tvorbě jsou převážně zachyceni trpaslíci, giganti, smrtelně nemocní, transvestité, prostitutky, dvojčata nebo lidé v neobvyklých pózách a situacích. V jejích portrétech se objevovaly neduhy a problémy současného světa.

Eugène Atget (1857–1927)

Francouzský fotograf známý především svými dokumentárními fotografiemi scén pouliční Paříže

Osiřel ve věku sedmi let a byl vychováván svým strýcem. Po dokončení studií se Atget nakrátko stal námořníkem a kabinovým stevardem na transatlantickém parníku. Po řadě dalších povolání, v rámci kterých byl i divadelním hercem druhořadé herecké společnosti, se začal zabývat fotografickou tvorbou. V roce 1884 si Atget pořídil svůj první fotoaparát a začal zachycovat francouzské hlavní město, počet snímků nakonec přesáhl deset tisíc. Snímky prodával umělcům jako předlohy pro obrazy. Ve svém díle zachycoval kromě fotografií snové Paříže pro umělce také běžný pouliční život, který byl do té doby mimo zájem fotografů. Imaginativní síla jeho fotografií je nepřehlédnutelná i dnes.

Eugène Atget (1857–1927); Sběrač hadrů

Robert Capa (1913–1954)

Američan maďarského původu je nejznámějším válečným fotografem.

Fotograf původním jménem Endre Friedmann se narodil v Budapešti, z politických důvodů byl nucen emigrovat. V exilu si změnil jméno a začal se profesionálně věnovat reportážní fotografii. Za Španělské občanské války v letech 1936 – 1939 vznikla jeho nejznámější fotografie – Padající republikán (5. září 1936). Účastnil se všech válečných konfliktů své doby. Byl například v Normandii při vylodění 6. července 1944 nebo ve Vietnamu, kde nakonec při své práci zemřel (šlápl na minu). I když byl Capa vždy v první linii, nejsou jeho fotografie plné krve, ale přesto jsou jeho snímky velmi emotivní. Proslul svým výrokem, který se mu stal osudným: „Nejsou-li vaše fotografie dobré, nebyl jste dost blízko.“

Henri Cartier-Bresson (1908–2004)

Francouzský fotograf a zakladatel moderní fotožurnalistiky.

Jeho emotivní snímky ilustrují spíše stav duše než aby byly jasně popisné. Na jeho fotografiích uvidíte spodobněnou radost, bolest, štěstí, smutek, mládí, stáří nebo bídu. Teprve pod tímto obalem naleznete skrývající se lidský úděl. Fotografování vnímal především jako humanistickou disciplínu. Jeho přístup k zachycení „rozhodujícího okamžiku“ ovlivnil mnoho následujících generací fotografů. Při pohledu na jeho dílo si všimněte, že ani v těch nejtragičtějších situacích a uprostřed největší chudoby neztráceli portrétovaní na jeho fotografiích svoji hrdost a důstojnost.

Robert León Demachy (1859–1936)

Francouzský fotograf patřící k nejvýraznějším představitelům secesního pictorialismu.

Z jeho tvorby jsou neznámější jeho portréty a akty. Znamé se staly i jeho motivy z venkovského prostředí. Používal řadu technik včetně gumotisku a olejetisku, který pomohl zdokonalit i po technické stránce. Ve své době organizoval množství výstav a přednášek. Své umělecké názory dokonce obhajoval i v několika knihách.

Lászlo Moholy Nagy (1895–1946)

Maďarský fotograf, experimentátor s fotografickými technikami a profesor Bauhausu

Původním povoláním byl právník. Po válečném zranění v roce 1916 se začal zabývat malbou a později fotografií. Stal se členem avantgardní skupiny a po emigraci do Německa v roce 1921 se věnoval abstrakci a tvorbě fotokoláží. Později se zabýval fotografickými experimenty v duchu konstruktivismu. Vytvářel koláže, fotomontáže, fotogramy, velké detaily nebo fotografoval pod neobvyklými úhly. Od roku 1923 byl pedagogem na Bauhausu. Po nucené emigraci na začátku druhé světové války založil v Chicagu školu New Bauhaus, z níž později vznikl dnešní Institut designu.

Helmut Newton (1920–2004)

Německý módní fotograf, který se proslavil erotickými fotografiemi pro celosvětově známý časopis Vogue.

Pracoval pro přední módní časopisy, mezi největší zákazníky patřily časopisy Vogue, Elle, Stern atd. Jeho originální styl vypjaté erotické fotografie, který často obsahoval sadistické či masochistické prvky, znázorňoval jeho pohled na tabu zakrývaná společností. Osobitě elegantní chladné ženy posazené do luxusního prostředí jsou retrospekci předválečných výtvarných stylů. Pro jeho snímky je typické, že chtějí upoutat a móda je v nich až na druhém místě.

Man Ray (1890–1976)

Americký avantgardní fotograf proslulý svými rayogramy, později přejmenované na fotogramy

Velký experimentátor a zakladatel dadaismu. Překračoval dosavadní izolovanost jednotlivých uměleckých směrů, které chápal jako jeden navzájem se doplňující celek. Experimentoval se všemi známými technikami, mezi jinými i se solarizací a fotogramy. Spojováním různých technik a směrů objevoval „vyšší realitu“ a zhmotňoval svou vnitřní vizi. Fotografiemi nevšedních pohledů se stal vzorem pro evropskou uměleckou avantgardu.

Gaspard Félix Tournachon – NADAR (1820–1910)

Francouzský průkopník reportáže a první letecký fotograf

Fotograf, spisovatel, karikaturista a průkopník aviatiky – to je jen zlomek z dovedností, kterými Nadar disponoval. Jím vytvořené portréty byly uměleckými díly. Pro každý portrét upravoval aranžmá i osvětlení, aby správně zachytil ducha osobnosti. Svou tvorbou je jedním z nejvýznamnějších tvůrců realistického portrétu. Navíc se svou vášní pro aviatiku zapsal do dějin fotografie jako první letecký fotograf.

Edvard Weston (1886–1958)

Americký fotograf a nejvýznamnější představitel velkoformátového klasicismu

Byl vyznavačem měkké kresby a čistoty negativu i pozitivu. Nikdy nepoužíval výřezy a všechny jeho práce jsou čisté kontaktní kopie. Ke snímání většinou používal velkoformátové kamery větších rozměrů. Nejvíce využívaným formátem u něj byl 8x10 inch. Fotografoval hlavně zátiší, studie rostlin, akty a krajiny. Největší důraz kladl na co nejpůsobivější zobrazení tvarů a struktur. Využitím přirozeného světla dosahoval estetického podání a výraznějšího uplatnění autorského subjektivního pohledu. Do podvědomí se také zapsal v roce 1932 založením skupiny moderních fotografů f/64 spolu s A. Adamsem a W. V. Dykem.

Gaspar F. Tournachon
NADAR

Paříž

První letecká
fotografie

Česká fotografie

František Dostál (1938–žijící)

Jediný fotograf, který vidí svět humorným okem.

Patří mezi uznávané české fotografy. Námětem jeho fotografií jsou především pražské uličky a jejich obyvatelé. Jeho smysl pro symbolismus spojený s úsměvným pochopením lidského života dodává jeho fotografiím jedinečnost, která je velmi těžko napodobitelná. Momentky zdánlivě obyčejných situací, kdy všední věci zachycuje nevšedním a mnohdy humorným způsobem, dává jeho dílu lehkost a nadčasovost.

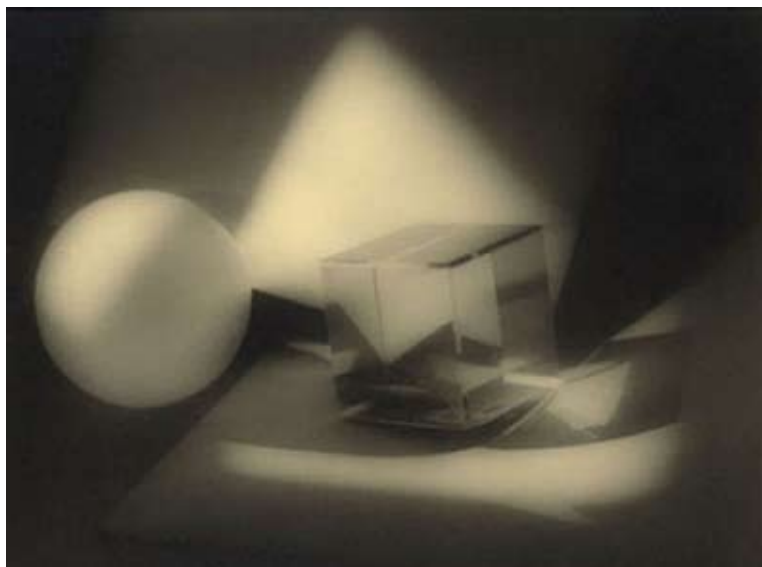
František Drtikol (1883–1961)

První český fotograf světové úrovně a věhlasu

Největší věhlas mu přinesly akty a portréty vytvářené s citem pro psychologickou charakteristiku snímaného modelu. Pořizované akty stylizoval do ideálů osudové ženy nebo romantické víly. Jako pozadí využíval geometrických dekorací a náladu snímku dotvářel pohybem. Vyrůstal a učil se v duchu secese a symbolismu a těmto směrům zůstal věrný po celou svou fotografickou kariéru.

František Drtikol (1883-1961)

Jaromír Funke (1896-1945); Krychle a koule

Jaromír Funke (1896–1945)

Král české fotografické avantgardy

V jeho portofoliu nalezneme fotografie od realistických záběrů Kolína, žánrových výjevů, přes piktorialistické krajiny až k moderním zátiším a abstraktním kompozicím světel. Tvůrčím způsobem reagoval na všechny progresivní tendence a vytvářel k nim cykly svých analogií. Zachycoval funkcionalistické záběry architektury, předmětů i lidských tváří. Cykly obsahují sociální, surrealistickou i krajinářskou tematiku. Vyučoval jako pedagog na Státní grafické škole, redigoval Fotografický obzor a patřil k nejvýznamnějším teoretikům československé fotografie.

Vilém Heckel (1918–1970)

Muž, který fotografoval nebeský svět.

Zpočátku byla jeho stěžejním zaměřením propagační fotografie, vedle které se věnoval krajinářství. Spolu s druhou vášní, kterou pro něj bylo horolezectví, se později začal věnovat fotografování hor. Absolvoval několik zahraničních expedic a horolezeckých výprav, z nichž pořídil první profesionální snímky horských štítů. Tragicky zahynul při jedné z horolezeckých výprav do Peru v základním táboře pod horou Huascarán.

Dagmar Hochová (1926–žijící)

Dokumentární fotografka zabývající se sociální fotografií.

Nejvíce jí proslavily cykly Děti, Síla věku, Dvojice, Svátky a slavnosti. Záběry malých a přehlížených životních okamžiků – hlavně dětí, starců a jeptišek. Ve své tvorbě hledala okamžiky pravdy, která je někdy nepříjemná. Ubírala se vždy tam, kde se něco dělo a kde bylo zachycené sdělení silnou výpovědí snímaného člověka. Vymyká se dobové tvorbě a odmítá osvědčené tvůrčí konvence.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.